

YÖK Mağduru “100/2000 Bursiyerli” Akademisyenlerden Haberiniz Var mı?

Daha 1994 yılında başladığım Sağlık Eğitim Enstitüsü öğrencisiyken içimde yeşeren Akademisyen olma arzumu, yıllar sonra Sağlık Yönetimi Doktoramı tamamlayarak bir zemine oturtmayı başardım elhamdulillah. Aradan geçen yıllar içinde bitirdiğim okulların hepsi, bu dileğimi daha da perçinledi ve olgunlaştırdı. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımızın verdiği teminatın gereği olarak, Meclisimizden EYT yani emeklilikte yaşa takılanlar diye bilinen hak mağdurlarının durumunu düzelteren yasanın bir an önce çıkmasını bekliyor ve memurluktan emekli, akademisyenlikte taze ve heyecanlı bir vatandaş olarak Vakıf üniversitelerinde görev alacağım günleri ipe çekiyorum. EYT haksızlığı yüzünden 10 yıl ötelenen emekliliğimin 7 yılı zaten geçti. Bari 3 yıl daha sürmesin ve 32 yıllık SGK'lı hizmetim güzel bir şekilde noktalsın istiyorum.

Akademik kariyeri asıl geçim kaynağım olarak düşünmedim! Çünkü memurken kamu üniversitelerine geçişin imkansız derecesinde zor olduğunu iyi biliyorum! Yrd. Doç. unvanı kaldırıldıktan sonra Dr. öğretim üyeliği şartları aşırı zorlaştırıldı. Neredeyse bütün kamu üniversiteleri a sınıfı SCI yayını istiyor! Doktorasını yeni bitirmiş birisinin SCI yayını yapması zor ve uzun süre gerektiren bir durumdur. Böyle olunca ilan edilen sayılı kadrolar iki şekilde dolduruluyor: Birincisi her üniversite öncelikle kendi asistanlarını veya öğretim görevlilerini yetiştirerek üst kadrolara hazırlıyorlar. Bunun için hem akademik yardım hem de puanlamada doğal kayırmacılığa götüren ölçekler uyguluyorlar. Yani gelin-damat hepsi aile-akraba çevresinden gibi kapalı devre gidiyorlar. İkinci durumda, kazara dışarıdan birisinin şartları sağlamaması için de sıradışı tanımlamalar ve dosya değerlendirmelerinde negatif eğilimlerde bulunuyorlar. SCI yayını gibi şartlar da işlerini kolaylaştırıyor. Son tahlilde gerekirse onu da yok sayma yetkileri ihtiyaç vb. mazeretlere dayanarak kullanıyorlar.

Anlayacağınız kamu üniversitelerine geçmeyi neredeyse hiç düşünemedim bile! O yüzden EYT ile emekli olmayı ihtiyaç, liyakat ve emek odaklı yaklaşan Vakıf Üniversitelerinden birisinde görev almayı murat ediyordum.

100/2000 Projesi nedir?

Kendi özelimden bu ayrıntılı girişi yapma nedenim kamu üniversitelerinde öğretim üyeliğinin zorluğunu ve şartlarını anlatabilmektir. Bununla beraber, sayıları hızla çoğalan üniversitelerimizde yeterince akademik kadronun olmadığı, akademisyen eksikliğinden dolayı tescilli bölümlerin işletilemediği, eğitim-öğretim ve ar-ge faaliyetlerinin istenen seviyeye gelemediği açıktır. İşte bu noksanlığı ve ihtiyacı gören, hem endüstride hem de akademide ihtiyaç duyulan alanlara uygun akademisyen ve uzmanların gerektiğine inanan Devletimiz 2016 yılında muhteşem bir proje hazırlamış. Bakanlıklar ve üniversiteler ile görüşülerek en çok ihtiyaç duyulan 100 alanda 2000 doktora öğrencisini en iyi seviyede yetiştirmek ve hem akademide hem de endüstride istihdam edilmelerini istemiş. Proje ismindeki 100/2000 ibaresi de buradan geliyor. Projenin liderliğini bizzat YÖK Başkanı Sayın Prof. Dr. Yekta SARAÇ üstlenmiş. 2016 yılında Türkiye genelinde yapılan tanıtımlar ile başvurular alınmış, gençlere Türkiye'nin en çok ihtiyaç duyduğu alanlarda yetişme yolu açılmış. İlk öğrenciler 2017 Şubat ayında eğitime başlamış.

100/2000 kapsamında belirlenen alanlar içinde su ürünleri, yapay zeka, kanser, sonradan Covid gibi çok özel konular seçilmiş ve gençlerimiz yetiştirilmiş. Verilen burslar her ne kadar asgari ücret gibi nispeten makul seviyeye gelemese de ihtiyaç giderdiği ve program bitiminde istihdam sözü ve umudu olduğu için sabır ve şükürle sebat edilmiş.

YÖK Başkanı Sayın Yekta SARAÇ'ın yönetimi altında ilan edilen kontenjanlar ve sonrasındaki istihdam vaatleri ile önemli bir teveccühe ulaşan program daha sonra konu ve öğrenci sayısı açısından daha da genişletildi ve bugün mezunlarla birlikte burs programına alınan öğrenci sayısı 5.000 kişiye ulaştı.

Programın başarıyla tamamlanabilmesi için öğrencilerin en az 1 adet SCI yani a sınıfı yabancı bilimsel yayında yapmaları gerekiyordu. Bu kural ve diğer bilimsel etkinlikler öğrencilerin üst seviyede nitelikli mezunlar olmasını sağladı. Bilimsel yeterlik puanları ile konularında ehliyet ve liyakatleri oldukça yükseldi.

Lisans ve Yüksek Lisans mezunu gençlerimize seçilen branşlarda doktora yapmayı kabul etmeleri halinde hem destek bursu verileceği hem de istihdamları sağlanacağı bürokrat ve siyasiler tarafından reklam edildi. Genç akademisyen adaylarımız listelere bakarak kendi hayallerini değil, ileride çalışabilecekleri, boş kadrosu olan alanlardan birisini yani hayallerine en yakın olanı seçti ve YÖK burslu akademisyenliğe başladı.

Doktora yapmış birisi olarak, hakkını vermek istediğinizde ve zaten Hocalarınız tarafından beklendiğinde ne kadar yoğun emek ve gayret gerektirdiğini, derslere hazırlık ve sunumların, makale araştırmalarının ne kadar zaman alabildiğini iyi biliyorum. Bu gençlerimiz zaten burs alarak maddi ihtiyaçlarının bir kısmını karşılayabildikleri için ayrıca diğer işlerde pek çalışmadılar. Genelde tam zamanlı asistanlar gibi okullarında akademik faaliyetlere ders içi ve ders dışı bakmaksızın katıldılar.

Bu gençlere yapılan yanlıştın ilki şu oldu: Okullardaki bölüm hocaları ellerinin altında tam zamanlı bursiyer doktora öğrencilerini hazır bulunca, onları asistan olarak kadrolarına alıp daha da yetişmelerini sağlamak yerine, stajyer öğrenci muamelesi yapıp her işlerinde asistan gibi kullandılar, özel işlerini veya çalışmalarını dahi yaptırıldılar. Ama dönem sonu gelince haydi güle güle diyerek yolda bıraktılar. Asistan kadrolarını kendi öğrencilerinden veya idarenin tercihlerinden yana kullandılar.

YÖK Bursiyeri olarak doktora eğitimlerini başarıyla tamamlayan öğrenciler, bu sefer asıl felaketle yüzyüze geldiler! Artık doktora bittiği için bursları tamamen kesilmişti. Üniversiteler kolay kolay her branşta akademisyen ilanına çıkmıyordu. Zaten bu gençlerin çoğu da zor bulunan özel branşlar için yetişmişlerdi. Çıkan sayılı ilanlar ise yukarıda açıkladığım üzere "adrese teslim" gibi belli şahısları tarif ettiği için başvuru şartları çok zorlaşıyordu.

En küçüğü 30'lu yaşlara gelen bu 5.000 gencin tek suçu Devletine ve devletin önemli bir kurumu olan YÖK'e, YÖK Başkanı Sayın Yekta SARAÇ'a güvenmekti! Sayın SARAÇ, YÖK Başkanlığından ayrılıp Cumhurbaşkanı Başdanışmanı olunca 100/2000 projesi ve öğrencileri adeta yetim ve öksüz kalarak kaderlerine terk edildi! Çünkü klasik yönetici hastalığımız nüksetmiş, yeni YÖK Başkanı Sayın Prof. Dr. Erol ÖZVAR projeye SICAK bakmadığı için ilgilenmemiş, istihdam boyutuyla uygulanmasını isteyip takip etmemişti! 5.000 gencimiz, üstelik en çok ihtiyaç duyulan alanlarda yetiştirilen yüksek nitelikli doktorumuz sırf yönetici kaprisi ve başarı puanı gidene yazılmasın çekemezliği nedeniyle cehennem gibi yalnızlığa ve çözümsüzlüğe itiliyor!

Uzun ve yorucu bir eğitimi tamamladığı halde yeterince fırsat verilmediği için, hayata ve devletine küsen, kendini yalnız ve çaresiz hisseden, yapacak başka bir iş veya meslek için pek zamanı kalmamış ama şimdiden tükenmişlik sendromunun dibini görmüş 5.000 kadar gencimiz evinde kızgın ve kırgın beklemek zorunda bırakılıyor! Bu kadar insanımızı değerlendiremeyeceksek neden burs ve umut verdik? Harcanan onca zaman ve bütçenin israf büyüklüğünü düşünen var mı? Biz bunca işi ve harcamayı boşa yapacak kadar zengin miyiz? Devletin uygulamaya başladığı, yatırım yaptığı bu ve benzeri projeleri, dönemsel değişen yöneticilerin kaprislerine kurban edilecek kadar sahipsiz midir?

Ne yapılmalı?

Öncelikle bu gençlerimizin doldurulduğu umutsuzluk ve itilmişlik havuzunun kurutulması gerekir! Üniversitelerin talep ettikleri her akademisyenlik kadrosu için öncelikle varsa bu alanda bekleyen 100/2000 YÖK Bursiyerli Doktorların istihdam edilmesi esas olmalıdır. Tek kişilik kadrolar bu bursiyerli doktorlar havuzundan, birden fazla alımlarda en az yüzde 50 oranında bunlardan seçilme zorunluluğu getirilmelidir.

YÖK, merkezi sistemle Üniversitelerin fiili kadrolarını ve eksiklerini tespit etmeli, Üniversitenin talebini beklemeksizin re'sen merkezi atamalarla kendi oluşturduğu bursiyerli doktor havuzunu dağıtmalıdır. Vakıf üniversitelerinin YÖK Bursiyerli Doktorları istihdamları teşvik edilmeli, talep edilmesi halinde bu şekilde başvuranlara kolaylık sağlamalıdır.

Gelecekte bu havuzun daha fazla şişip mağduriyetlerin kronik ve artan bir ivme göstermemesi için, bu projede yeni öğrenci alımı sayıları kısıtlı tutulmalı ve kadro talebinde bulunan üniversitelerden başarı halinde istihdam garantisi alınmalıdır.

Alanında doktora yapmış bu uzman gençlerimize sadece akademide değil Bakanlıkların bilimsel ağırlıklı çalışan teşkilat ve kuruluşlarında da ihtiyaç duyulacağı açıktır. Mezunlar havuzunda bekleyen gençlerimizin alan ve çalışma konularına göre listeleri ilgili Bakanlıklara verilmeli, ihtiyaç duyulan pozisyonlar için istihdam daveti almaları sağlanmalıdır. Mesela Su Ürünleri konusunda Yüksek Lisans ve bu proje kapsamında Doktora yapmış bir gencimizi tanıyorum. Yabancı dil puanı yüksek, SCI yayın sahibi, çok sayıda bilimsel makalesi yayınlanmış hazır kıta süper asker gibi bekliyor. Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü bünyesinde çok kıymetli saha çalışmaları veya Ar-Ge hizmetlerinde üstün başarıyla görev yapabileceğini biliyorum.

Yaptığım araştırmada bu sorunu öğrenen ve çözülmesi için çaba gösteren tek siyasi kişinin Sayın Metin KÜLÜNK olduğunu öğrendim. Kendisine bu genç kardeşlerimiz adına teşekkür ediyor, konunun hayırlı bir sonuca ulaşması için ilgi ve alakasının devamını diliyorum.

Sonuç olarak;

Bu gençlerimize umut ve fırsat veren Devletimizdir. 30'lu yaşlarına kadar eğitimle yetiştirdiğimiz, kaynaklarımızı harcadığımız bu insanları bir kenara atamayız. Çünkü Devlet kandırmaz! Çünkü Devlet yolda bırakmaz! Bu gençlerin geleceği ve istihdamı, tıpkı Yetiştirme Yurtlarında büyüyen evlatlarımız

gibi Devletin himayesi altına girmiştir! Devletin projesine katıldıkları ve yıllarını harcadıkları için, artık başka bir işte mutlu ve başarılı olmaları da çok mümkün değildir. Yetişmiş değerlerimizi heba etmeyelim, umutlarını yıkmayalım, ülkemizi ve Milletimizi hizmetlerinden mahrum bırakmayalım!